

Første afsnit (Det levende væsen) – Kapitel 5

(Kontrastprincippet) – Lektion 25

1.

Med afslutningen af det fjerde kapitel har vi i realiteten lagt kursets mest fundamentale analyser bag os, og da disse analyser ved deres fundamentale natur samtidigt repræsenterer nogle af kosmologiens mest problematiske og dermed utilgængelige emner, har vi for så vidt grund til at ånde lettet op, som der er tale om, at vi nu en rum tid skal beskæftige os med betydeligt mere indlysende kendsgerninger, end mange af de foranstående sikkert har forekommet læserne. Der vil ganske vist senere under omtalen af polprincippet og den højeste ild dukke nye, vanskelige passager op, men disse ligger så langt ude i fremtiden, at vi ikke foreløbigt behøver at skænke dem nogen videre opmærksomhed eller tanke.

2.

Som det sikkert står alle klart, har det gennem de foranstående fire kapitler været hensigten at skitsere de absolut mest fundamentale omstændigheder og kendsgerninger vedrørende livsoplevelsens etablering eller skabelse, og vi kom herunder til at se, at der kræves visse grundlæggende betingelser opfyldt, for at det umådelige mirakel, vi med større eller mindre undren betegner som "livets oplevelse", overhovedet kan præsteres eller fuldbyrdes.

Som den absolut første af disse betingelser kræves der eksistensen af levende væsener med en identitet som treenige principper, idet opfyldelsen heraf uden videre indebærer, at også de øvrige betingelser vil være til stede. Af disse øvrige betingelser skal især fremhæves to, nemlig 1) eksistensen af 7 kosmiske grundenergier, hvoraf den ene moderenergi – ytrer sig som specielt 8 livsvigtige, kosmiske hovedskaberprincipper, samt 2) eksistensen af 5 universelle bevægelsesarter.

Om disse sidstnævnte 5 universelle bevægelsesarter ved vi, at de alle med hensyn til deres eksistens står i direkte afhængighedsforhold til først og fremmest ét af de nyligt nævnte 8 hovedskaberprincipper, nemlig bevægelsesprincippet, idet de alle er identiske med individuelle ytringer af netop dette i virkeligheden utroligt simple skaberprincip.

Vor viden om de 5 universelle bevægelsesarter er imidlertid endnu mere omfattende, end hvad der hermed har været nævnt. Således ved vi også, at de inddeles i to kategorier, nemlig en stambevægelse og 4 aflæggerbevægelser, ligesom vi er fortrolige med, at stambevægelsen i forhold til de fire øvrige indtager den særstilling, at den foruden at være i besiddelse af en subjektiv eksistens ene af alle også er i besiddelse af en objektiv eksistens, i hvilken sidstnævnte eksistensform den karakteriseres som "energi".

Graver vi rigtigt dybt i vor erindring, kommer vi endelig til slut i hu, at stambevægelsen allerede i lektion 4 røbede sig som såvel al livsoplevelses grundelement eller grundsubstans som al skabelses grundprincip. Og dette belærte os om, at der for det første består et aldeles ubrydeligt afhængighedsforhold mellem begreberne "livsoplevelse" og "skabelse", og for det andet, at stambevægelsen og dermed bevægelsesprincippet indtager en aldeles central plads i forhold til netop begreberne "livsoplevelse" og "skabelse". Således er, som vi husker, al skabelses grundprincip netop manifestation af bevægelse (stambevægelse) og dermed manifestation af bevægelsens princip, hvad der viser, at livsoplevelsens etablering i første række er betinget af, at der skabes stambevægelser og dermed betinget af, at bevægelsens princip gør sig aktivt gældende. Med andre ord: uden manifestation af bevægelsens princip, absolut ingen livsoplevelse.

Livsoplevelsen og kontrastprincippet

3.

Som vi imidlertid nu skal komme til at se, betegner en slet og ret manifestation af bevægelsens princip absolut ikke nogen total opfyldelse af dé kosmiske love, hvorpå skabelsen af livsoplevelsens i virkeligheden fantastiske mirakel baserer sig. Dette kan man således blandt andet hurtigt overbevise sig om ved at betænke, at det jo ikke i den forstand udløser nogen livsoplevelse at se et stykke hvidt lærred (NOTE: Der ses naturligvis i eksemplerne bort fra oplevelsen af selve lærredet, tavlen etc.), der er bemalet med hvid farve, så lidt som det udløser nogen livsoplevelse at betragte en sort tavle, hvorpå der er skrevet med sort kridt. Og ej heller ville læserne af nærværende kursus have nogen særlig glæde af deres abonnement, dersom analyserne i de tilsendte lektioner var trykt med hvid og ikke med sort sværte.

At oplevelsen i de her anførte eksempler i realiteten udebliver skyldes, som alle vil kunne se, absolut ikke, at bevægelsesprincippet ikke har været virksomt. Tværtimod har det så afgjort stillet krav til aktivitet af bevægelsens princip at bemale det hvide lærred, at beskrive den sorte tavle og at trykke nærværende kursuslektioner. Men denne aktivitet alene viser sig altså at være utilstrækkelig til, at de principielle betingelser for livsoplevelsens etablering kan siges at være totalt opfyldt. Der stilles ganske åbenlyst krav til en endnu mere omfattende indsats. Der stilles i virkeligheden krav til, at i hvert fald endnu et kosmisk skaberprincip virker i skabelsesakten. – Dette skaberprincip er KONTRASTPRINCIPPET.

Med andre ord: livsoplevelsens etablering eller skabelse er betinget af, at også kontrastprincippet virker.

4.

At det forholder sig således er vel noget af det, det daglige, praktiske liv lettest gør til kendsgerning for den opmærksomme iagttager. Thi ligegyldigt hvor livsoplevelse skabes og finder sted, vil afhængighedsforholdet til kontrastprincippets aktivitet og indflydelse kunne iagttages. Således er der f.eks. ingen, der kan udholde at få selv deres bedste livret serveret hver eneste dag til alle døgnets måltider. Man iagttager også, hvorledes teatre og biografer m.fl. stadigt må skifte programmer, hvordan kunstnere, artister og illusionister må skifte repertoarer. Vi ved, at en vittighed ikke er så vittig anden gang, man hører dens pointe for slet ikke at tale om tredje eller fjerde gang. Og ligeledes ved vi, at en gåde eller et hvilket som helst andet problem ikke længere ér nogen gåde eller noget problem i det øjeblik, man har tilegnet sig løsningen, samt at disse realiteter herefter ikke i den betydning kan udøve nogen tiltrækning på ens opmærksomhed, hvorimod man foretrækker at rette den mod nye gåder eller problemer m.v. – Og giver man sig til at undersøge, hvorfor det forholder sig som hermed beskrevet, vil det uundgåeligt vise sig, at årsagen simpelt hen er at søge i den omstændighed, at der ubønhørligt stilles krav til en vis aktivitet fra kontrastprincippets side, for at livsoplevelsen kan bringes til at være tilfredsstillende – ja, for at der i det hele taget kan blive tale om nogen livsoplevelse. Der må stadig forandring til, for at livsoplevelsen kan bevare sin tiltrækningsværdi over for Jeget, men vel at mærke en forandring på den måde, at den ene lokaloplevelse kommer til at danne baggrund for den anden, som igen kommer til at danne baggrund for en tredje og således fremdeles i det uendelige. – Det viser sig med andre ord, at det ikke blot er i sådanne typiske situationer, hvor det som påvist i de først fremførte eksempler drejer sig om elementære farvesammensætninger, at afhængighedsforholdet mellem kontrastprincippet og livsoplevelsen gør sig gældende, hvorimod forholdet er dette, at det nævnte afhængighedsforhold kommer i betragtning overhovedet overalt, hvor livsoplevelse skabes og finder sted. – Kort sagt: kontrastprincippet må virke både i statisk og i dynamisk betydning for at livsoplevelse kan etableres.

5.

Utvivlsomt føler samtlige læsere sig fuldt fortrolige med de her fremførte kendsgerninger, men det forhindrer dog ikke, at en og anden samtidigt føler det spørgsmål brænde på læben, hvad der egentligt menes med, at kontrastprincippet må virke både i statisk og i dynamisk betydning. Ja, hvad forstås der i det hele taget rent generelt ved, at kontrastprincippet virker?

At kontrastprincippet virker vil i al enkelhed sige, at der i livsoplevelsen optræder et vist antal kontrast-momenter eller modsætningsforhold, hvilke kontrastmomenter eller modsætningsforhold er typiske ved, at de i deres grundprincip udgør situationer, der består i, at "noget" afviger på en sådan måde fra "noget andet", at de to "noget" gensidigt markerer og fremhæver hinanden som et par (sæt) egenskaber.

Naturligvis kan kontrastvirkningerne fra oplevelse til oplevelse være mere eller mindre udprægede. Ja, i virkeligheden repræsenterer de en skala af muligheder spændende over alle grader af modsætningsforhold lige fra de fineste nuancer til de mest udprægede dualiteter, hvilket igen vil være udtryk for, at kontrastprincippet er i stand til at virke med større eller mindre styrke. Således virker det ifølge sagens natur stærkere i den ende af skalaen, hvor vi har dualiteterne (f.eks. kombinationen: sort – hvidt), hvorimod det virker stedse svagere og svagere, jo længere vi bevæger os ud gennem det område af skalaen, hvor vi har nuancernes domæne.

Det er således de i livsoplevelsen forekommende mere eller mindre stærke kontrastmomenter, der bærer vidnesbyrd om, at kontrastprincippet virker, hvilket logisk set indebærer, at de nævnte kontrastmomenter ligefrem må betragtes som individuelle frugter eller produkter af kontrastprincippets aktivitet. Når vi derfor betænker, at det just er de nævnte kontrastmomenter, der i hvert enkelt tilfælde udgør den givne oplevelses holdepunkter og dermed udgør de særlige faktorer, der forlener den med dens særlige individuelle karakter, i kraft af hvilken den kan skelnes fra anden tilgået oplevelse, da indser vi måske klarere end nogen sinde tidligere, hvor vigtigt det er, at kontrastprincippet virker. Thi virkede det ikke, ville enhver oplevelse totalt være blottet for kontraster og dermed for karakter og holdepunkter for sansningen, hvilket igen ville indebære, at den ene lokaloplevelse ikke ville være til at skelne fra den anden, hvad der atter ville være ensbetydende med, at der i realiteten slet ingen livsoplevelse ville være. Thi at opleve består som bekendt ikke mindst i at skelne det ene fra det andet, at holde det ene op mod det andet, at "se" det ene på baggrund af det andet. At opleve består kort sagt ikke mindst i at vurdere EGENSKABER i forhold til hinanden, idet jo netop denne funktion er al intern sansnings sande grundprincip, og "egenskaber" er, som vi nyligt har set, i absolut første række en frugt af kontrastprincippets virksomhed (dog i forbindelse med perspektiv- og bevægelsesprincippets aktivitet, hvad der senere vil vise sig.)

6.

At kontrastprincippet slet og ret virker vil altså i første række sige, at der i livsoplevelsen optræder visse kontraster eller modsætningsforhold af en mere eller mindre udpræget karakter. – Imidlertid er som bekendt det levende væsens totale sansestruktur ved de evige guddommelige love således disponeret, at oplevelsen af en ting bliver fuldstændigt sammenfaldende med tingen selv (se lektion 5), hvilket naturligt medfører, at de i livsoplevelsen optrædende kontrastmomenter også uden videre knyttes til og identificeres med de ting eller genstande i den "ydre" verden, som opleves. Til daglig opfatter og karakteriserer vi dem dog ikke som just tingenes kontrastmomenter, hvorimod vi opfatter og betegner dem som tingenes EGENSKABER

Om disse tingenes såkaldte egenskaber ved vi som allerede tidligere berørt, at det netop er ved dem, vi kender de forskellige ting, er i stand til at skelne dem fra hinanden og er i stand til at beskrive dem for andre, som ikke direkte oplever dem. Men sædvanligvis tænker vi ikke på, at de nævnte

egenskaber med hensyn til deres blotte eksistens i udpræget grad står i gæld til kontrastprincippets aktivitet i den forstand, at de i overvejende grad er et produkt af netop dette kosmiske skaberprincippets virksomhed og indflydelse i tilværelsen. Dette er imidlertid for den kosmisk bevidste et uomstødeligt faktum. Thi for et sådant væsen afslører kontrastprincippets aktivitet sig nemlig klart gennem eksistensen af situationer, der i deres grundnatur består i, at "noget" afviger på en sådan måde fra "noget andet", at de to "noget" gensidigt markerer og fremhæver hinanden som et par (sæt) EGENSKABER.

Med denne definition samt de dermed forbundne analyser in mente er vi derfor nu i stand til at gøre rede for, hvad der specielt menes med, at kontrastprincippet må virke i statisk betydning, for at livets oplevelse lader sig befordre. Dermed menes simpelt hen rent principielt, at en "ting" for i det hele taget at kunne sanses og dermed opleves må være i besiddelse af såkaldte egenskaber, ved hvilke den afviger på en sådan måde fra omgivelserne, at den kan skelnes fra disse.

Og ligeledes er vi nu i stand til at gøre rede for, hvad der menes med, at kontrastprincippet også må virke i dynamisk betydning, for at en tilfredsstillende livsoplevelse lader sig etablere. Dermed menes ligeledes rent principielt, at en "ting" for stadigt at kunne udløse en attraktiv og dermed tiltrækkende livsoplevelse også stadigt i et vist tempo må forny og dermed ændre sine egenskaber, således at den fra det ene stadium af sin eksistens til det andet ændrer karakter på en sådan måde, at stadierne kan skelnes fra hinanden. – Som det vil kunne forstås, er det således kravet til kontrastprincippets virksomhed i den specielle statiske betydning, der ikke opfyldes i de foranstående eksempler med lærredet, der er påmalet hvid maling og tavlen, der er påskrevet sort kridt etc., medens det til gengæld er kravet til kontrastprincippets virksomhed i den specielle dynamiske betydning, der søges taget hensyn til, når f.eks. teatre, koncertsale og biografer m.v. udskifter deres programmer, når husmødre finder på nye madretter, og når humorister hiter på vittigheder med nye pointer.

Med andre ord: for at skabe livsoplevelse kræves det under alle omstændigheder, at kontrastprincippet bringes til at virke.

Kontrastprincippet og bevægelsesprincippet

7.

Hidtil har vi kun beskæftiget os med spørgsmålet om nødvendigheden af, at kontrastprincippet virker, hvilken altså viste sig at være utvivlsom. Men hvordan bærer Jeget sig nu ad med i praksis at honorere denne nødvendighed? Hvordan bærer det sig ad med i praksis at få kontrastprincippet til at virke i såvel statisk som i dynamisk betydning?

I virkeligheden er løsningen på dette problem langt enklere, end det måske ved første øjekast kunne synes tilfældet, thi svaret på disse spørgsmål er simpelt hen, at det gør Jeget gennem dette, at lade bevægelsesprincippet virke på en velkontrolleret og hensigtsmæssig måde.

Når bevægelsesprincippet kan have betydning i forbindelse med Jegets bestræbelser på at få kontrastprincippet til at virke, skyldes det simpelt hen den omstændighed, at kontrastprincippet i rent principiel forstand automatisk virker i enhver situation, hvor bevægelsesprincippet manifesteres. Thi i virkeligheden udløser enhver bevægelsesmanifestation automatisk dannelsen af kontrastvirkninger derved, at en bevægelsesmanifestation jo udgør et begivenhedsforløb, i hvilket der ifølge sagens natur permanent skabes nye situationer, der alle indbyrdes står i et vist modsætningsforhold til hverandre. En bevægelse defineres jo som bekendt som en funktion, der består i, at "noget" ændrer position i forhold til "noget andet". Men en sådan positionsændring kan naturligvis ikke finde sted

uden at være udtryk for et stadigt scenskifte, hvilket scenskifte jævner stk. 5-6 jo netop er kriteriet (kendetegnet) for, at kontrastprincippet virker i den specielle dynamiske betydning.

Med andre ord: gennem dette at udløse bevægelsesmanifestation bringer Jeget automatisk kontrastprincippet til at virke i den specielle dynamiske betydning derved, at enhver bevægelse ved sin særlige natur og identitet udgør en simpel, men effektiv kilde for skabelsen af (dynamiske) kontrastvirkninger. (Se i øvrigt under den fjerde bevægelsesart lektion

8.

Er det mon også gennem en vis alliance med bevægelsesprincippet, at Jeget bringer kontrastprincippet til at virke i den udpræget statiske betydning? – Ja, det er det i høj grad! For nemlig at etablere den situation, der består i, at “noget” afviger på en sådan måde fra “noget andet”, at de to “noget” gensidigt fremhæver og markerer hinanden som et par egenskaber, er det først og fremmest nødvendigt at præstere en skabende indsats, gennem hvilken dén særlige ligevægtstilstand forstyrres, som i virkeligheden hersker overalt, hvor kontrastprincippet ikke virker eller kun virker ganske svagt. En sådan ligevægtstilstand forekommer netop blandt andet i tilfældet med det hvide lærred, der er bemalet med hvid maling eller farve. Her består ligevægtstilstanden i, at der ikke forekommer nogen nævneværdig difference mellem den specielle bevægelsestilstand, lærredet repræsenterer, og den bevægelsestilstand, malingen repræsenterer. Ønsker man derfor med kontrastskabelse for øje at forstyrre den pågældende ligevægtstilstand, kan det ifølge sagens natur kun ske gennem dette at tilføje den bevægelsestilstand, det hvide lærred repræsenterer, et indslag af en helt anden bevægelsestilstand, hvilket i praksis kan foregå ved, at man simpelt hen påfører det en maling af en anden farve end hvid. Denne præstation stiller naturligvis i sig selv krav til en manifestation af bevægelsens princip. Men langt vigtigere end at bemærke dette er det at hæfte sig ved den kendsgerning, at det, vi forstår ved en maling af en anden farve end hvid, i kosmisk forstand blot er et energi- og vibrationsfelt med en anden bevægelsestilstand eller bølgelængde end den, der kommer i betragtning for det energi- og vibrationsfelts vedkommende, som hvid maling kosmisk set repræsenterer. Thi netop gennem erkendelsen af dette faktum bliver det klart for den interesserede læser, at dette at bringe kontrastprincippet til at virke i statisk betydning i mindst lige så høj grad er betinget af et samvirke med bevægelsesprincippet, som tilfældet var med hensyn til dette at bringe kontrastprincippet til at virke i dynamisk betydning. Forskellen er blot den, at medens skabelsen af den dynamiske kontrastvirkning bygger på en direkte manifestation af bevægelsens princip, hvorigennem bestående situationer, forhold eller tilstande bringes til at ændre karakter, så bygger skabelsen af den statiske kontrastvirkning på en registrering eller sansning af eksisterende bevægelses- og vibrationers forskellige formater eller bølgelængder.

Med andre ord: hvad enten det drejer sig om den opgave at bringe kontrastprincippet til at virke i dynamisk betydning eller den at bringe det til at virke i statisk betydning, stilles der krav til, at først og fremmest bevægelsens princip er virksomt. – Vi ser således på ny, hvilken central plads bevægelsesprincippet indtager i forbindelse med begrebet “skabelse”.

Symbolskitsen demonstrerer et klassisk eksempel på, hvorledes kravet til aktivitet fra kontrastprincippet side opfyldes i statisk betydning. Som det vil kunne ses, udtrykker den klart, at der foreligger en situation, som i sit grundprincip består i, at "noget" afviger på en sådan måde fra "noget" andet, at de to "noget" gensidigt fremhæver og markerer hinanden som et par egenskaber, nemlig egenskaberne "sort" kontra "hvidt". Yderligere illustrerer symbolskitsen, hvorledes kontrastprincippet kan virke med forskellige styrkegrader, hvilket endnu tydeligere fremgår, dersom man tænker sig den opdelt i en serie lodrette eller vandrette bi-felter. Således befinder nuancernes domæne sig i symbolskitsens to yderzoner, medens de stærkere kontrastvirkninger forekommer i dens midterzone.

9.

Naturligvis er det her ikke muligt på nogen måde udtømmende at behandle et så omfattende emne som det, kontrastprincippet repræsenterer. Men heldigvis er en så omfattende fremstilling heller ikke påkrævet i vort tilfælde, idet hensigten med nærværende kursus jo blot er den at indføre den interesserede læser i de væsentligste af kosmologiens eller det kosmiske verdensbilledes linier og træk. Og denne norm er altså i nærværende emnes tilfælde opfyldt derigennem, at vi med henblik på livsoplevelsens befordring nu er blevet gjort dybt fortrolige med nødvendigheden af, at kontrastprincippet virker, ligesom vi har fået indsigt i den grundlæggende metode til i praksis at skabe eller befordre kontrastvirkninger. — For en og anden læser kan fremstillingen heraf muligvis have virket lidt spidsfindig og livsfjern i valget af argumenter og problemstillinger, idet man måske vil være tilbøjelig til at mene, at det hele kunne gøres langt simplere ved f.eks. at henvise til, at man blot ved at smøre sort maling på et stykke hvidt lærred kan få kontrastprincippet til at virke i statisk betydning, ligesom man ved at udløse et hvilket som helst nuanceret handlingsforløb kan få kontrastprincippet til at virke i dynamisk betydning. Og dette er naturligvis også fuldstændigt rigtigt. Men det må her ikke glemmes, at vort kursus har et videre sigte end dette blot at gøre rede for rene selvfølgeligheder, nemlig dette gradvis at indvi den åndeligt søgende læser i det spil af strålende kosmiske principper, love og kræfter, der virker bag om tilværelsens ofte profane og trivielle overflade, og uden hvilke livets oplevelse ville være fuldstændig udelukket. Det er kort sagt vor hensigt at gøre forsøg på gennem teoretisk påvirkning at åbne den interesserede læsers øjne for den fascinerende verden af evige, kosmiske værdier, der dølger sig bag den rent fysiske virkelighed, og som det ellers kræver kosmisk bevidsthed at kunne sanse, opleve og erkende.

Spørgsmål til lektion 25

1. Kan livsoplevelsen skabes på basis af bevægelsesprincippet alene, og b) i benægtende fald: hvilke betingelser stilles der yderligere krav til?
2. Hvad er kosmisk set årsagen til, at en vandring hen ad en fuldstændig ensformig vej ret hurtigt virker langtrukket, kedelig og trivielt?
3. Hvad vil det sige, at kontrastprincippet slet og ret virker?
4. Kan man tale om, at kontrastprincippet er i stand til at virke mere eller mindre stærkt?
5. Kan man tale om, at kontrastprincippet ytrer sig i en situation, hvor der optræder en nuance?
6. Er det korrekt at hævde, at eksistensen af "egenskaber" er betinget af kontrastprincippets aktivitet?
7. Kontrastprincippets aktivitet er fundamentalt betinget af et andet kosmisk skaberprincipets aktivitet: hvad er det for et princip?
8. Hvordan bringer man enklest muligt kontrastprincippet til at virke i dynamisk betydning?
9. Hvordan bringer man enklest muligt kontrastprincippet til at virke i den statiske betydning?
10. På hvad måde adskiller sig kosmisk set rød maling fra blå maling?

Løsningen til lektion 24's opgavetillæg

- 1) Genistadiet.
- 2) At Jegets herredømme over den er så overlegent, at det ikke længere på nogen som helst måde frembyder noget problem at udføre den. Den udgør en fuldkommen automatfunktion.
- 3) Dette, at organtalentkernen nu er 100 procent færdigskabt.
- 4) a) Styrken af det begær, der optrådte i A-stadiet. b) Graden af de vanskeligheder, der måtte overvindes under træningen samt i kontakt hermed omfanget af den træningsindsats, som måtte ydes. c) Graden af den betydning, væsenet fremdeles tillægger talentet samt i nøje kontakt hermed graden af det omfang, i hvilket det stadigt dyrker nævnte talent.
- 5) Ja, idet den betingende aktivitet foregår i underbevidsthedsområdet.
- 6) At den ikke får tilført de energier, der er nødvendige for dens vedligeholdelse, hvad der medfører, at den begynder at degenerere.
- 7) At Jeget meget energisk genoptager talentets dyrkelse'
- 8) Organtalentkerner, som er blevet tit på foranledning af væsenets dyrkelse af abnorme funktioner.
- 9) Ja.
- 10) At det uindskrænket forsøger at dyrke de tilgrundliggende abnorme funktioner, idet de negative organtalentkerner herigennem så at sige sultes ihjel.

11) Dets egne personlige dagsbevidste ønsker og begær samt den viljemæssige indsats, det lægger bag disse.

12) Ja, i høj grad!

P. B. -J.

NB. Disse svar er godkendt af Martinus.